

НАН України інтенсифікує співпрацю з бізнесом

Досвід провідних країн світу демонструє, що надзвичайно ефективним засобом подолання економічної кризи є активне впровадження наукових розробок і технологій, тобто інноваційний розвиток економіки. Експерти підрахували, що від 75 до 90 % приросту ВВП у розвинутих країнах забезпечується саме завдяки розширенню інноваційного сектору. В Україні ж упродовж останнього часу видатки з державного бюджету на потреби наукової сфери неухильно скорочувалися. Безперечно, такий стан справ створює значні перешкоди і навіть загрози не тільки для продуктивного функціонування, а й узагалі для існування установ НАН України. Проте академія шукає вихід із ситуації, що склалася, та бере активну участь у впровадженні перспективних прикладних розробок задля модернізації вітчизняної економіки і планує так чинити й надалі.

Одним із кроків на цьому шляху стала експертна зустріч між представниками НАН України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Фондації «Національного розвитку та інновацій» (NDI Foundation), яка відбулася 24 листопада 2015 р. Під час зустрічі було обговорено низку важливих питань, а саме: створення необхідних умов для впровадження наукових розробок, стимулювання зацікавленості підприємців та інвесторів у нових технологіях, налагодження взаємодії між наукою, бізнесом і державою, захист інтелектуальної власності, а також всебічне сприяння розвитку високотехнологічної економіки в Україні.

Перший віце-президент НАН України академік А. Наумовець у своєму виступі наголосив на важливості посилення співпраці між науковцями й підприємцями. Він зазначив, що академія здатна запропонувати чимало інноваційних розробок, які вже готові до впровадження. Академік А. Наумовець також звернувся до представників Міністерства економічного розвитку і торгівлі України із пропозицією щодо запозичення світового досвіду зі створення стабільного економічного середовища та стимулювання успішного розвитку інноваційних компаній.

Представники наукових установ НАН України розповіли про перспективні розробки, які могли б зацікавити інвесторів.

Так, виконавчий директор Технологічного парку «Інститут електрозварювання імені Є. О. Патона» кандидат економічних наук О. Мазур зазначив, що наша держава є світовим лідером у галузі технологій зварювання. Крім уже впровадженої технології зварювання м'яких живих тканин і налагодженого виробництва обладнання для безстикового зварювання рейок, фахівці установи мають готові до впровадження розробки в галузі зварювання електромагнітною дугою, обробки металів вибухом, нових матеріалів та багато іншого.

Заступник директора з наукової роботи Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України кандидат фізико-математичних наук В. Надутов ознайомив учасників зустрічі з перевагами розробок своєї установи – технології виробництва гідрованого титану, нових сплавів для високотехнологічного машинобудування, технології ультразвукової обробки металів і термообробки матеріалів, нанокристалічних аморфних матеріалів тощо. Наразі інститут успішно співпрацює з ДП «КБ «Південне» ім. М. К. Янгеля», ДП «Антонов» і The Boeing Company, але й продовжує пошук нових партнерів.

Про тривале і плідне співробітництво Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАН України з численними гірничо-збагачувальними та добувними підприємствами в напрямі створення концентратів з відходів багатих руд розповів завідувач відділу фізики мінеральних структур і біомінералогії цієї установи член-кореспондент НАН України О. Брик.

Директор Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та системи НАН України та МОН України член-кореспондент НАН України В. Гриценко висловив свій жаль з приводу втрати нашою державою успішно впроваджених за кордоном багатьох унікальних технологій (у тому числі створених фахівцями центру). Однак він сподівається, що розробки в галузі ІТ та обробки інформації все ж мають шанс бути реалізованими в Україні.

80 % розробок установ академії в галузі енергетики, як розповів учасникам зустрічі академік-секретар Відділення фізико-технічних проблем енергетики НАН України, директор Інституту електродинаміки НАН України академік О. Кириленко, спроможні суттєво вплинути на енергоефективність нашої держави і дати змогу реалізувати задекларовану державою мету – зниження споживання електричної енергії на 30 %.

Здобутки Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України в галузі культивування корисних мікроорганізмів, за словами директора установи – академіка НАН України В. Підгорського, користуються широким попитом не лише у нашій країні, а й на світовому рівні. Так, результати досліджень, здійснених фахівцями інституту, вже впроваджені у Канаді, Словаччині та Чехії – у рамках програм міжнародного партнерства.

Успішний досвід залучення інвестицій (зокрема 5 млн євро в межах 7-ї рамкової програми Європейського Союзу) має й Інститут надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України. Варто зазначити, що він став першою у світі науковою установою зі створення штучних алмазів і алмазних покриттів та продовжує роботи в даному напрямі й досі – тоді, як до нашої країни часто імпортуються далеко не кращі від вітчизняних алмази зарубіжних виробників.

Позицію державної влади представляв експерт з розвитку високотехнологічних галузей Міністерства економічного розвитку і торгівлі України С. Веретюк. Він поінформував присутніх про ініціативу відомства зі створення High Tech Office, основним завданням якого буде формування умов для зростання обсягів вироблення високотехнологічної продукції й підвищення коефіцієнту інтелектуалізації ВВП.

Представники NDI Foundation виступили з низкою пропозицій щодо системного впровадження розробок установ академії у вітчизняну економіку. Зокрема, планується створити проектний офіс із підтримки комерціалізації розробок та відкриту веб-платформу для управління знаннями й менеджменту інновацій. Перший призначений для надання науковцям консультацій із юридичних питань впровадження розробки та її правильного представлення на ринку нових технологій. Завданням веб-платформи має стати відбір інформації щодо вагомих практичних здобутків вітчизняної науки й організація відкритого доступу до цих даних, а також створення комунікаційного майданчика для наукового співтовариства України. Слід зазначити, що на даний час уже функціонує платформа з об'єднання науки й бізнесу, яку спільно започаткували НАН України та NDI Foundation, – Tech Today Hub.

Головний експерт NDI Foundation Д. Статніков наголосив, що нагальною потребою є встановлення в Україні взаємовигідних відносин між ученими й підприємцями. За його словами, з цього питання було досягнуто домовленості про співпрацю з Центром інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України. Як підкреслив експерт, діяльність фонду спрямована на ефективну комерціалізацію наукових розробок саме в нашій державі, адже це не лише спосіб надання підтримки вітчизняним дослідникам, а й можливість для модернізації вже наявних і створення нових підприємств, які вироблятимуть конкурентоспроможну продукцію та створюватимуть додаткові робочі місця.

За підсумками зустрічі сторони дійшли згоди щодо поглиблення співпраці між наукою, бізнесом і державою для сприяння розвитку інноваційної економіки в нашій країні ***(НАН України інтенсифікує співпрацю з бізнесом // Національна академія наук України (<http://g.ua/DiXU>). – 2015. – 7.12).***